

()

مقدمه.....	۱
۱. تصویری از اعتبارات مربوط به امور زنان و خانواده.....	۱
تبصره‌ها.....	۱
اعتبارات.....	۴
نتیجه‌گیری و پیشنهاد.....	۷
۲. سازمان ملی جوانان.....	۸
تبصره‌ها.....	۹
اعتبارات.....	۱۱
نتیجه‌گیری و پیشنهاد.....	۱۳
۳. سایر دستگاه‌های فرهنگی وابسته به نهاد ریاست جمهوری.....	۱۶
درآمدها.....	۱۶
اعتبارات.....	۱۷

:

:

:



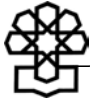
()

دستگاه‌های فرهنگی وابسته به نهاد ریاست جمهوری دو سازمان بزرگ مرکز امور زنان و خانواده، سازمان ملی جوانان و چندین فرهنگستان و دستگاه فرهنگی دیگر را دربرمی‌گیرد که به طور جداگانه به اعتبارات آن‌ها پرداخته می‌شود.

.

با توجه به تغییر نام دستگاه از «مرکز امور مشارکت زنان» به «مرکز امور زنان و خانواده» در سال جاری، ردیف‌های خاص مربوط به خانواده در لایحه بودجه ۱۳۸۵ برای اولین بار برای دستگاه دیده شده است. بودجه خاص امور خانواده در سال‌های گذشته قابل تشخیص و مقایسه نبود لذا در ارائه مستندات بیش‌تر بر ردیف‌های برنامه‌ای زنان تأکید شده بود.

تبصره‌های مربوط به زنان و خانواده در لایحه بودجه ۱۳۸۵، تبصره «۱۵» بندهای «و»، «ط» و «ی» و نیز بند «الف» تبصره «۱۶» است. همان‌طور که در بخش‌های دیگر



خواهیم گفت بودجه اختصاص یافته به موضوع زنان و خانواده تنها در دستگاه متولی امور زنان یعنی مرکز امور خانواده و زنان متمرکز نیست. لکن این دستگاه اعتبارات مربوط به برنامه‌های خاص و فرابخشی این حوزه را مدیریت و توزیع می‌نماید. بخش دیگر بودجه و اعتبارات مربوط به زنان و خانواده از طریق وزارت رفاه و تأمین اجتماعی، کمیته امداد امام خمینی و سازمان بهزیستی هزینه می‌شود. در تبصره «۱۵» بند «و» که به بحث یارانه مواد غذایی زنان بی‌سرپرست تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی می‌پردازد. بند «ط» این تبصره به دختران و زنان پناهجو و نیز بند «ی» به تأمین زنان بی‌سرپرست پرداخته است. تمامی بندهای مذکور تکالیفی را برای سازمان بهزیستی، کمیته امداد امام خمینی و وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تعیین کرده است.

بند «الف» تبصره «۱۶»، تنها موردی از میان تبصره‌هاست که به برنامه‌های خاص امور زنان و خانواده اختصاص یافته و ذیل ردیف ۱۰۱۰۲۴ مرکز امور زنان و خانواده، نحوه توزیع آن را روشن کرده است.

« » « »

به منظور ساماندهی نقش زنان در توسعه کشور و تقویت نهاد خانواده و در جهت تحقق اهداف و سیاست‌های مندرج در ماده (۱۱۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، اجازه داده می‌شود اعتبار منظور شده در برنامه‌های ۳۰۲۳۵ و ۳۰۲۱۷ ذیل ردیف ۱۰۱۰۲۴ قسمت چهارم این قانون از طریق مرکز امور زنان و خانواده پس از توافق با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به دستگاه‌های اجرایی اختصاص یابد.

حداقل معادل یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اعتبار این بند به فعالیت‌های بسیج خواهران و کانون‌های فرهنگی ورزشی بسیج اختصاص می‌یابد.



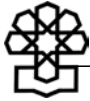
در این بند از تبصره «۱۶» به مرکز امور زنان و خانواده اجازه داده شده که اعتبار منظور شده در برنامه‌های مذکور را بین دستگاه‌های اجرایی توزیع نماید. برنامه‌ها و میزان اعتبار مندرج در تبصره به ترتیب جدول زیر است:

(ارقام به میلیون ریال) « » « » .

۳۰۲۳۵	برنامه تحکیم بنیان خانواده	۲۹۰۲۰
۳۰۲۱۷	برنامه ارتقای توانمندی‌های زنان	۴۲۱۶۸
	فعالیت‌های بسیج خواهران و کانون‌های فرهنگی ورزشی بسیج	۱۰۰۰

براساس حکم تبصره مذکور در مجموع ۷۱۱۸۸ میلیون ریال از اعتبارات دو برنامه با نظارت و مدیریت مرکز امور زنان و خانواده، به دستگاه‌های اجرایی تخصیص داده خواهد شد. از این مقدار نیز حداقل یک میلیارد (یعنی ۱/۴ درصد) به کانون‌های فرهنگی ورزشی بسیج خواهران اختصاص می‌یابد.

براساس لایحه بودجه ۱۳۸۵ علاوه بر برنامه‌های فوق سه برنامه توسعه‌ای دیگر نیز برای مرکز امور زنان و خانواده در نظر گرفته شده است. این برنامه‌ها عبارتند از: برنامه حمایت از تشکل‌ها و مشارکت‌های اجتماعی جوانان و زنان (۳۰۲۵۲)، برنامه خدمات مشاوره‌ای ترتیبی و فرهنگی جوانان و زنان (۳۰۲۶۱) و برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر (۳۰۴۸۰) و اعتبار مربوط به دو برنامه ۳۰۲۳۵ و ۳۰۲۱۷ فقط به مرکز امور خانواده و زنان اختصاص یافته است. اما بخش کمی از اعتبارات سه برنامه دیگر به مرکز اختصاص یافته و در واقع مرکز در هزینه‌کرد اعتبارات سه برنامه دیگر با سازمان‌های دیگر مشارکت دارد.



در قوانین بودجه سال‌های گذشته، مرکز امور زنان و خانواده هیچ برنامه‌ای خاص خود نداشته است. لذا از نظر اختصاص کل اعتبارات دو برنامه به دستگاه خاص متولی زنان و خانواده، حرکت جدید و مثبتی در لایحه بودجه ۱۳۸۵ چشم می‌خورد.

مسئله دیگر مربوط به رقم یک میلیارد ریال تعیین شده برای کانون‌های فرهنگی و بسیج خواهران است. مشخص نیست این رقم از کدام برنامه ذیل ۱۰۱۰۲۴ تخصیص خواهد یافت. بنابراین مناسب است قسمت آخر تبصره به شکل زیر اصلاح شود:

«حداقل معادل یک میلیارد ریال از اعتبار برنامه ۳۰۲۵۲ به فعالیت‌های بسیج خواهران و کانون‌های فرهنگی ورزشی بسیج اختصاص یابد».



برآورد اعتبارات مرکز امور زنان و خانواده به شرح ذیل است:

(میلیون ریال)

جاری	۱۳۹۰۵۳۶	۸۶۰۲۵۶	۳۹۰۵۵۹	۳۴۰۸۱۲	۸۸
عمرانی	۲۲۰	۲۲۰	۴۰۰	۱۶۰	۴۰
جمع کل	۱۳۹۰۷۵۶	۸۶۰۴۷۶	۳۹۰۹۵۹	۳۴۰۹۷۲	۸۷/۵
درصد رشد	۶۱/۶	۱۱۶/۴	۱۲/۸		

* اعتبارات ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ با اعتبار پیش‌بینی شده در ردیف متفرقه ۵۰۲۷۸۴ جمع شده است. که ضروری است اعتبار آن از ردیف‌های متفرقه به برنامه‌ها انتقال داده شود.

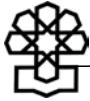


در مورد اعتبارات مرکز امور زنان و خانواده در لایحه ۱۳۸۵ موارد زیر قابل طرح است:

۱. هیأت وزیران در تصویبنامه‌ای در مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۱ مجموعه اقدامات اساسی لازم برای تحقق اهداف پیش‌بینی شده در اسناد ملی توسعه بخشی و اسناد ملی توسعه ویژه فرابخشی سیاست‌های اجرایی مربوط به محور نهم توسعه فرهنگی در بخش زنان را تعیین کرده است. در این سیاست‌ها و اقدامات اجرایی ۱۲ محور تعیین شده که در هریک نیز دستگاه اقدام‌کننده و دستگاه همکار مشخص شده است. لذا به جهت اجتناب از تطویل مطلب از ذکر همه سیاست‌ها و اقدامات اجرایی پرهیز می‌کنیم. اما باید گفت در همه این ۱۲ محور مرکز امور زنان و خانواده یا دستگاه اصلی و یا دستگاه همکار است. اقدامات اجرایی که مستقیماً به عهده دستگاه اقدام‌کننده است عبارتند از: تهیه و اجرای برنامه ملی تقویت بنیان خانواده، تهیه و اجرای برنامه عملیاتی کردن نظام جامع حقوقی زنان، تهیه و اجرای برنامه جامع توسعه و ساماندهی امور اقتصادی زنان، تهیه و اجرای برنامه ملی ساماندهی اوقات فراغت زنان و تهیه و اجرای برنامه جامع توانمندسازی سازمان‌های غیر دولتی زنان.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود از میان ۵ اقدام پیش‌بینی شده در جهت اجرای برنامه چهارم توسعه کشور تنها ۲ برنامه «تقویت بنیان خانواده» و «توانمندسازی سازمان‌های غیردولتی» در لایحه بودجه ۱۳۸۵ دیده شده و به آن اعتبار تخصیص داده شده و سه سیاست اجرایی دیگر بدون اعتبار باقی مانده‌اند. تعریف جامع از شرح خدمات برنامه‌ها پیشنهاد می‌شود.

۲. برای هزینه کرد دو برنامه «تقویت بنیان خانواده» و «توانمندسازی سازمان‌های غیردولتی» هنوز برنامه‌ای تهیه نشده است و به همین دلیل به خصوص در برنامه تقویت بنیان خانواده، عملکرد اعتبارات کاملاً بدون ضابطه و چارچوب خواهد بود.



۳. در هدف کمی «برنامه ارتقای توانمندی‌های زنان» که از برنامه‌های اختصاصی مرکز امور زنان است، اعلام شده که برای حدود ۴۹۰۰ زن در کل جامعه ایران قرار است از ردیف این برنامه بودجه‌ای اختصاص یابد. اولاً اختصاص اعتبار برای این تعداد زن از میان جمعیت حدود ۲۰ میلیونی زنان کشور به شدت غیرمنطقی به نظر می‌رسد. ثانیاً باید پرسید گزینش ۴۹۰۰ زن از میان جمعیت میلیونی زنان کشور و هزینه کرد برای آنان با چه ضابطه و معیاری صورت خواهد گرفت؟ به‌علاوه برای بالا بردن توانمندی هریک از این زنان ۸۵۰ هزار تومان هزینه تعیین شده است، که باید پرسید این رقم صرف چه اموری خواهد شد؟

۴. در هدف کمی «برنامه تحکیم بنیان خانواده» نیز اعلام شده که این مرکز بنیان ۱۴۵۰۰ خانواده را تحکیم خواهد کرد. اولاً این تعداد حدود ۰/۱ درصد از کل خانواده‌های ایرانی است، ثانیاً اعلام شده که برای هر خانواده‌ای قرار است ۲۰۰ هزار تومان هزینه شود. معلوم نیست مرکز با همکاری دستگاه‌ها چه فعالیت‌های اجرایی را تعریف خواهد کرد که با چنین سرانه‌ای بتوان این تعداد خانواده را تحکیم نمود؟

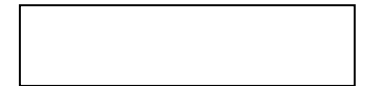
۵. در هدف کمی برنامه «حمایت از تشکله‌ها و مشارکت‌های اجتماعی جوانان و زنان» (۳۰۲۵۲) اعلام شده که این مرکز قرار است به هر یک از ۱۰۱ تشکل که تعیین شده ۴۰ میلیون ریال تخصیص دهد^۱. معیار اختصاص چنین رقم بالایی برای هر تشکل مشخص نیست. به‌علاوه در هدف کمی همین برنامه ذیل سازمان ملی جوانان، اعتبار برای هر تشکل ۱۵ میلیون ریال ذکر شده است. تفاوت هزینه واحد در دو بخش مشابه غیرمنطقی است. بودجه عملیاتی مستلزم بسترسازی خود است که این عمل مستلزم دستورالعمل‌های اجرائی است که مهم صورت نگرفته است و آثار تبعی آن به

۱. مطابق گزارش‌های تفریغ بودجه طی سالهای ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۲ کمکهای بلاعوض به تشکل‌های زنان از ۱۵۰۰ میلیون ریال به رقم ۲۰۷۲۴ میلیون ریال (برای ۱۱۵ شکل) افزایش یافته است. این افزایش سبب وابستگی بیشتر این نهادها به اعتبارات دولتی و خدشه‌دار شدن ماهیت غیردولتی آن‌ها خواهد شد.

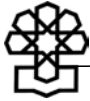


این صورت ظاهر می‌شود.

۶. در هدف کمی برنامه «خدمات مشاوره‌ای، تربیتی و فرهنگی جوانان و زنان» قرار است مرکز امور زنان و خانواده به هر مرکز از ۹۰ مرکز مشاوره ۱۵۰ میلیون ریال تخصیص دهد. اولاً روشن نیست این مقدار براساس چه ضابطه‌ای تعیین شده و رقم مذکور محل بحث است، ثانیاً هزینه واحد همین برنامه در سازمان ملی جوانان ۸۶ میلیون ریال است. یعنی مرکز امور زنان و خانواده به مراکز مشاوره تحت پوشش خود حدود ۵۰ درصد بیشتر بودجه اختصاص خواهد داد. تفاوت بین این شاخص‌ها غیرمنطقی است. (بودجه عملیاتی مستلزم بسترسازی مناسب خود است که این عمل مستلزم دستورالعمل‌های اجرائی است که این مهم صورت نگرفته است و آثار تبعی آن به این صورت ظاهر می‌شود).



۱. عناوین برنامه‌های به کار رفته ذیل دستگاه در لایحه ۱۳۸۵ با تعجیل بدون تعیین برنامه عملیاتی برای آن‌ها تدوین شده است.
 ۲. شاخص‌ها و اهداف کمی برنامه نامتوازن بوده و بدون منطق و غیرقابل توجیه تعیین شده است.
 ۳. برنامه‌های تعیین شده ذیل دستگاه فاصله چشمگیری با سیاست‌های برنامه چهارم توسعه دارد.
 ۴. اطلاعات بودجه سنوات گذشته نشان می‌دهد که نقش مرکز امور زنان و خانواده در هزینه کرد اعتبارات مربوط به زنان بسیار ناچیز است و این مرکز منابع لازم جهت توسعه جمعیت مورد هدف را در اختیار ندارد.
- به جهت تقویت نقش سیاستگذاری مرکز امور زنان و خانواده و تقویت سهم

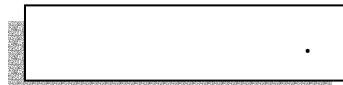


دستگاه‌ها در برنامه‌های مربوط به زنان و جلوگیری از نقص در تخصیص اعتبارات تبصره زیر می‌گردد:

دستگاه‌های ذی‌ربط در امور زنان به تشخیص هیأت وزیران، تابع طرح ویژه تهیه شده توسط مرکز امور زنان و خانواده برای تحقق مفاد سیاست‌ها و جهت‌گیری‌ها و احکام برنامه چهارم توسعه، بخشی از اعتبارات خود را (حداقل معادل یک درصد از سرجمع اعتبارات جاری) به عنوان سهم آورده برای این منظور اختصاص خواهند داد.

آیین‌نامه این موضوع مشتمل بر طرح مذکور و نحوه مشارکت دستگاه‌ها توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و مرکز امور زنان و خانواده تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

موافقتنامه‌های این اعتبارات به امضای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی دستگاه ذی‌ربط و مرکز امور زنان و خانواده به عنوان دستگاه ناظر خواهد رسید.



«ساماندهی امور جوانان» در تبصره «۱۶» بند «د» و به طور غیرمستقیم در تبصره «۱۵» بندهای «د» و «ل» لایحه مورد توجه قرار گرفته است.

همچنین در صفحات ۴۰۶ و ۴۰۷ لایحه ذیل ردیف ۱۰۱۰۱۶ اعتباری بالغ بر ۲۳۰ میلیارد ریال برای اجرای برنامه‌های ساماندهی امور جوانان پیش‌بینی شده است.

این برنامه‌ها عبارتند از:

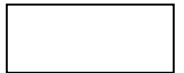
- برنامه ارتقای توانمندی‌های جوانان برای ۱۶۹ هزار نفر با اعتباری بالغ بر ۱۰۱ میلیارد ریال.

- برنامه حمایت از برنامه‌های اوقات فراغت جوانان برای ۱۲۰ هزار نفر با



اعتباری برابر با ۶۰ میلیارد ریال.

- برنامه حمایت از تشکل‌ها و مشارکت‌های اجتماعی جوانان و زنان برای ۲۱۰۰ تشکل با اعتباری برابر با ۳۱۵۰۰ میلیارد ریال.
- برنامه خدمات مشاوره‌ای، تربیتی و فرهنگی جوانان و زنان برای ۵۰۰ مرکز مشاوره با اعتباری برابر با ۴۳ میلیارد ریال.

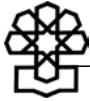


« »

به موجب این تبصره، پیش‌بینی شده است اغلب جهت‌گیری‌ها و احکام برنامه چهارم توسعه و احکام بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۵ برای جمعیت ۲۳ میلیونی جوان کشور - با اعتبارات ردیف ۱۰۱۰۱۶ لایحه که بالغ بر ۲۳۹ میلیارد ریال می‌باشد در قالب برنامه‌های یک‌ساله محقق شود.

با نگاهی اولیه، این بدان معناست که برای تحقق مفاد تبصره مشتمل بر ارتقای هویت دینی و ملی، اشتغال و کارآفرینی، توسعه مشارکت اجتماعی و اوقات فراغت، تقویت هدفمند سازمان‌های غیردولتی، توسعه مراکز خدمات مشاوره و روانشناختی و ساماندهی امور ازدواج و مسکن، تشویق جوانان نخبه و کارآفرین، حمایت از تولیدات و محصولات فرهنگی و انجام امور پژوهشی و تحقیقاتی مربوط به جوانان - سرانه‌ای برابر با ۱۰ هزار ریال (یکهزار تومان) اختصاص یافته است.

این در شرایطی است که در صورتی که دولت بخواهد سهم آورده‌ای برای ساماندهی اوقات فراغت تنها برای فصل تابستان و صرفاً برای ۱۶ میلیون نفر از جوانان و با برنامه‌ای برای دو ماه و در هر روز صرفاً ۴ ساعت از اوقات فراغت جوانان اختصاص دهد، اعتباری براساس حداقل شاخص‌ها بالغ بر ۹۶۰ میلیارد ریال آن هم براساس سرانه هر روز یکهزار تومان مورد نیاز خواهد بود. حال، وضعیت در



مورد موضوعاتی نظیر مسکن، ازدواج و اشتغال که هزینه‌های بسیاری دارد، به مراتب بدتر است؛ این موضوعات نشان می‌دهد:

۱. عناوین به کار رفته در متن تبصره، کلی‌گویی بوده و فاقد جاهت برنامه‌ای است و در مقام پاسخ به چگونگی تحقق سیاست‌های ابلاغی و احکام برنامه چهارم و ... کارایی ندارد.

۲. مشخص نیست در هر یک از مفاهیم به کار رفته در متن تبصره، اهداف کمی چه میزان است؟ و این هدف کمی براساس کدام برآوردها برای تحقق چشم‌انداز و مفاد برنامه چهارم و همچنین براساس کدام شناخت از وضع موجود برای رسیدن به وضع مطلوب پیش‌بینی شده است.

البته با مراجعه به برنامه‌های ردیف ۱۰۱۰۱۶ لایحه پاسخ‌هایی یافت می‌شود که در جای خود مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۳. از آن‌جا که سازمان ملی جوانان مأموریت فرابخشی و ستادی دارد و امور اجرایی را از طریق استانداری‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور و همچنین بخش غیردولتی به انجام می‌رساند، در این تبصره و همچنین در هیچ بخش دیگر از لایحه مشخص نشده است. وظیفه دستگاه‌ها در قبال این برنامه‌ها چیست؟ و آیا سهم آورده‌ای در لایحه از سوی آنان پیش‌بینی شده است یا خیر؟

« »

در بند «د» تبصره، به سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده شده است مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال تسهیلات برای تحقق بخشی از جهت‌گیری‌های برنامه چهارم و احکام لایحه بودجه در بین جامعه کارگری که بخشی از آن را نیز جوانان تشکیل می‌دهند اختصاص دهد (در قالب تسهیلات).

بدیهی است با توجه به ماهیت این بند و چندین گروه هدف برای آن و



موضوعات متفرق ذکر شده است، سهم موضوعی و مصداقی جوانان از این تسهیلات نامعلوم و احتمالاً ناچیز خواهد بود. این در شرایطی است که موضوع این بند تکلیفی نبوده و اختیاری (اجازه داده می‌شود) است.

در بند «ل» تبصره، از محل افزایش هزینه عمره و حج تمتع، اعتباری که سقف آن نامشخص است برای کمک به ازدواج جوانان پیش‌بینی شده است.

این بند در صورتی که:

اولاً - اعتباری متناسب با هدف بند را تشکیل دهد.

ثانیاً - برنامه مشخصی برای «ازدواج جوانان» وجود داشته باشد.

دارای وجاهت خواهد بود.

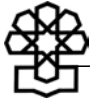


برآورد اعتبارات سازمان ملی جوانان را در چند سال گذشته:

(میلیون ریال)

جاری (هزینه‌ای)	۲۳۶۰۲۹	۱۱۵۰۴۶۹	۱۲۶۰۹۹	۱۱۱۰۹۶۷	۸۸/۸
عمرانی (تمک دارایی‌های سرمایه‌ای)	۳۰۲۵	۳۰۲۵	۵۵۰۰	۱۳۲۰۰	۲۴۰
جمع کل	۲۳۹۰۵۴	۱۱۸۰۴۹۴	۱۳۱۵۵۹	۱۲۵۰۱۶۷	۹۵/۱
درصد رشد نسبت به سال قبل	۱۰۱	(-۱۰)	۲۳		

بررسی برنامه‌ها و اعتبارات سازمان ملی جوانان نشانگر آن است که از مجموعه اهداف تبصره «۱۶» (بند «د»)) صرفاً به چهار عنوان در مقام تحقق بسنده شده است. این‌که بر چه مبنایی این عناوین انتخاب و عناوین دیگر حذف شده‌اند و اصولاً با توجه



به حذف آن عناوین، تکلیف جهت‌گیری‌های ابلاغی و برنامه چهارم و احکام لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ چه خواهد بود، پرسش‌هایی هستند که باید بدان‌ها پاسخ داده شود.

لکن در بررسی همین عناوین نکات سؤال‌برانگیزی وجود دارد:

۱. به عنوان نمونه در ردیف ۳۰۲۵۰ برنامه حمایت از برنامه‌های اوقات فراغت جوانان آمده است. در این برنامه، ۱۲۰ هزار نفر به عنوان هدف کمی پیش‌بینی شده است. پرواضح است این هدف کمی قابل مقایسه با جمعیت ۲۳ میلیونی جوان کشور نبوده و اصولاً در قالب برنامه‌های ملی و در سطح حاکمیت قابل اعتنا نمی‌باشد. همچنین سرانه این برنامه برای هر جوان ۵۰۰ هزار ریال پیش‌بینی شده است و این مطلب درستی مطالب ذکر شده را در بررسی تبصره در خصوص عدم کفایت سرانه یکهزار تومان برای هر جوان ایرانی را نشان می‌دهد. همچنین در ردیف ۳۰۲۱۶ برنامه ارتقای توانمندی‌های جوانان برای ۱۶۹ هزار جوان با اعتباری بالغ بر ۱۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده که نسبت این تعداد جوان با بقیه جوانان و مورد مصرف ۱۰ میلیارد تومان برای ۱۶۹ هزار نفر قابل تأمل فراوان است.

۲. در ردیف ۳۰۲۶۱ تحت عنوان «برنامه خدمات مشاوره‌ای تربیتی و فرهنگی جوانان» گروه هدف برنامه ۵۰۰ مرکز مشاوره با اعتبار سرانه ۸۶ میلیون ریال پیش‌بینی شده است. پرسش نخست این‌که چه تعداد از این مراکز هم اکنون فعالند؟ عملکرد گذشته آن‌ها چه میزان توان برای هدایت و راهنمایی جوانان را نشان داده است؟ چه تعداد از جوانان به این مراکز مراجعه کرده‌اند یا امکان مراجعه خواهند داشت؟

پرسش دوم این‌که این مبلغ یعنی ۸۶ میلیون ریال برای هر مرکز آیا در قالب کمک برای فعال شدن، خرید تجهیزات یا دفتر کار و راه‌اندازی است؟ یا در قالب تسهیلات خواهد بود؟ یا یارانه برای جوانان مراجعه‌کننده است؟ در این صورت مبنای محاسبه این یارانه چیست؟

نکته قابل ذکر این‌که در اعتبارات ردیف ۱۰۱۰۲۴ تحت عنوان «مرکز مشارکت

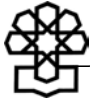


زنان» (که البته با نام این مرکز در متن تبصره «۱۶» مغایر است) عیناً دو برنامه حمایت از تشکل‌ها و خدمات مشاوره‌ای با اعتبار سرانه‌ای بیشتر از پیش‌بینی شده است که این تفاوت فاحش قابل توجیه نیست.



این‌ها همه، نشانگر آن است که:

۱. جهت‌گیری‌های ابلاغی مقام معظم رهبری (ره) و احکام برنامه چهارم، همچنین راهبردهای (احکام) تنظیمی دولت برای بودجه سال ۱۳۸۵ در قالب تبصره‌های «۱۵» و «۱۶» لایحه قابل تحقق نمی‌باشد.
۲. سال ۱۳۸۵ به عنوان دومین سال برنامه چهارم توسعه و چشم‌انداز بیست ساله کشور می‌باشد. در لایحه بودجه این سال (۱۳۸۵) مشخص نیست رابطه و فاصله این لایحه با افق چشم‌انداز در بخش جوانان چیست و چگونه طی خواهد شد.
۳. با توجه به آن‌که در سال ۱۳۸۵ «بودجه‌ریزی عملیاتی» در دستور کار بوده است و یکی از مختصات اینچنین بودجه‌ریزی ذکر اهداف کمی برنامه و قیمت تمام شده حجم عملیات است، با مراجعه به اهداف کمی برنامه، ضعف فاحش بخش، برای تنظیم بودجه عملیاتی و همچنین غیرقابل توجیه بودن اهداف کمی ذکر شده متناسب با جمعیت جوان کشور مشهود است.
۴. می‌توان از تبصره پیشنهادی (۱۶) چنین استنباط کرد که لایحه، نتوانسته است به‌طور شفاف دستگاه‌های ذی‌ربط را در امور جوانان به مشارکت دعوت کند.
۵. تفاوت فاحش سرانه اعتبار برنامه خدمات مشاوره‌ای برای هر مرکز در بخش جوانان معادل ۸۶ میلیون ریال و بخش زنان معادل ۱۵۰ میلیون ریال، همچنین سرانه حمایتی از تشکل‌ها در بخش جوانان معادل ۱۵ میلیون ریال و بخش زنان معادل ۴۰ میلیون ریال قابل توجیه نمی‌باشد.



« » « »

بر این اساس و به منظور ایجاد زمینه تحقق چشم‌انداز بیست ساله و جهت‌گیری‌های ابلاغی مقام معظم رهبری و همچنین مفاد راهبردهای بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۵ مصوب هیأت وزیران بند «د» تبصره «۱۶» تعویض و متن ذیل به عنوان «جایگزین» پیشنهاد می‌شود:

د) به منظور ساماندهی امور جوانان در جهت ارتقای هویت دینی و ملی، توسعه مشارکت اجتماعی، ساماندهی اوقات فراغت، ساماندهی و افزایش ازدواج پایدار، تشویق جوانان نخبه و کارآفرین و حمایت از تولیدات و محصولات فرهنگی و انجام امور پژوهشی و تحقیقاتی، سازمان ملی جوانان و دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند:

۱. از محل اعتبارات ردیف ۱۰۱۰۱۶ قسمت چهارم این قانون معادل ۲۰ میلیارد ریال برای ساماندهی ۱۰۰۰ تشکل غیردولتی جوانان (به طور متوسط ۳۰ تشکل در هر استان) به منظور توسعه مشارکت اجتماعی جوانان اختصاص می‌یابد. تا توسط سازمان ملی جوانان و در قالب تحقق آیین‌نامه جامع مصوب هیأت وزیران برای توسعه و پایداری تشکل‌های غیردولتی جوانان هزینه شود.
۲. از محل اعتبارات ردیف ۱۰۱۰۱۶ قسمت چهارم این قانون معادل ۱۰۰ میلیارد ریال برای ساماندهی اوقات فراغت جوانان با هماهنگی سازمان ملی جوانان اختصاص می‌یابد.

دولت مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا این مبلغ به عنوان سهم آورده سازمان ملی جوانان در قالب یک برنامه جامع مصوب هیأت وزیران با همکاری دستگاه‌ها به‌گونه‌ای اختصاص یابد که سهم آورده هر یک از دستگاه‌های ذی‌ربط در قالب آن برنامه حداقل معادل سهم آورده سازمان ملی جوانان باشد. بدین منظور توافقنامه‌های اعتبارات هر یک از دستگاه‌های موضوع این بند در خصوص اوقات فراغت باید به امضای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، دستگاه ذی‌ربط و سازمان ملی



جوانان به عنوان دستگاہ ناظر برسد.

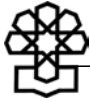
۳. سازمان ملی جوانان موظف است از محل اعتبارات ردیف ۱۰۱۰۱۶ قسمت چهارم این قانون معادل ۲۰ میلیارد ریال به عنوان سهم آورده در قالب برنامه مشترک با وزارت آموزش و پرورش برای طراحی نظام آموزشی و پرورشی ارتقای هویت دینی و ملی اختصاص دهد.

وزارت آموزش و پرورش موظف است معادل این اعتبار برای این منظور اختصاص داده تا در قالب برنامه مشترک دو دستگاہ طی سال‌های بعدی برنامه چهارم توسعه طرح تهیه شده از محل اعتبارات این بند به مورد اجرا درآید.

۴. سازمان ملی جوانان موظف است معادل ۵۰ میلیارد ریال از محل اعتبارات ردیف ۱۰۱۰۱۶ قسمت چهارم این قانون را برای ساماندهی امور ازدواج جوانان اختصاص دهد.

این اعتبارات به سقف اعتبارات استحصال شده از محل بند «ل» تبصره «۱۵» این قانون افزوده می‌شود تا با تصویب طرح اجرایی ساماندهی امور ازدواج جوانان در دولت و با مشارکت و تعیین تکالیف قانونی برای دستگاہ‌های ذی‌ربط با هماهنگی سازمان ملی جوانان هزینه می‌شود.

۵. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است با همکاری سازمان ملی جوانان شاخص‌های لازم برای امور جوانان را طراحی و در جهت تحقق چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران ساماندهی اهداف کمی قانون برنامه چهارم توسعه و به طور ویژه مفاد این بند از تبصره «۱۶» ساماندهی و ارزیابی نماید.



هیچ تبصره‌ای در مورد سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران و فرهنگستان‌های ذیل نهاد ریاست جمهوری در لایحه بودجه نیامده است.



همان‌گونه که اطلاعات موجود در جدول ۴ نشان می‌دهد تعدادی از دستگاہ‌های فرهنگی وابسته به نهاد ریاست جمهوری در ازای ارائه خدمات آموزشی و فرهنگی درآمد کسب می‌کنند. همانند سایر دستگاہ‌های اجرایی بخش فرهنگ، این دستگاہ‌ها نیز در تحقق کامل درآمدهای خود ناموفق بوده‌اند. در این میان سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران که به موجب قانون، اوراق امحایی سازمان‌های دولتی را به فروش می‌رساند در تحقق این ردیف درآمدی موفق بوده است. اما در مورد سایر ردیف‌های درآمدی، به طور میانگین تنها نیمی از درآمدهای پیش‌بینی شده وصول شده‌اند. این عدم تحقق ناشی از برآورد نادرست و غیرکارشناسی درآمدهاست که در لایحه ۱۳۸۵ سعی شده این برآوردها با توجه به عملکرد گذشته سازمان، واقع‌بینانه‌تر باشند.

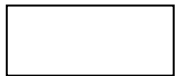
عدم تحقق درآمدها معضلی است که به عدم شفافیت بودجه و کسری آن می‌انجامد. البته درآمدهای فرهنگستان‌های ذیل نهاد ریاست جمهوری به استناد ماده (۶۷) قانون بخشی از مقررات مالی دولت، درآمد اختصاصی محسوب می‌شوند ولی مشکل عدم شفافیت اعتبارات این دستگاہ‌ها همچنان باقی است.



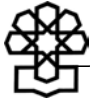
(میلیون ریال)

۱۰/۸	۵۴	۵۰۰	۴۸۶۰	۲۸۸	فرهنگستان علوم ایران	۱۴۰۱۰۷
۷۳	۴۸۲	۶۶۰		۲۰۱۷	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۱۴۰۱۰۷
۳۶/۲	۱۴۵	۴۰۰		۷۸۳	فرهنگستان علوم پزشکی ایران	۱۴۰۱۰۷
۸۲/۷	۲۴۸	۳۰۰		۷۶۴	بنیاد ایران‌شناسی	۱۴۰۱۰۷
۳۵/۳	۱۰۶	۳۰۰		۶۲۳	فرهنگستان هنر	۱۴۰۱۰۷
۵۲/۳	۵۲۳	۱۰۰۰		۱۲۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی خدمات آموزشی و فرهنگی	۱۴۰۱۰۳
۱۰۴/۷	۶۲۸	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی - فروش کتب و نشریات	۱۴۰۲۰۳
۴۱	۴۱	۱۰۰	۱۰۰	۵۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی فروش سایر کالاها	۱۴۰۲۰۶
/						

* درآمد فرهنگستان‌ها اختصاصی است.



جداول ۵ تا ۷ تغییر اعتبارات دستگاه‌های فرهنگی وابسته به نهاد ریاست جمهوری را طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۵ نشان می‌دهند.



(میلیون ریال)

۲۹/۳	۱۶۳۰۶۵۹	۴۳۰۴۵۰	۱۲۰۲۰۹	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۱۰۱۱۰۰	
(-۳۲)				فرهنگستان علوم ایران	۱۰۱۰۲۱	۲۳۰۱۴
				فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۱۰۱۰۲۲	۳۸۳۲۷
				فرهنگستان علوم پزشکی ایران	۱۰۱۰۲۳	۱۸۰۱۸
				فرهنگستان هنر	۱۰۱۰۳۳	۲۹۵۸۰
				بنیاد ایران‌شناسی	۱۰۱۰۲۸	۲۹۹۸۱
۲	۱۰۸۶۴	۳۸۵	۱۰۴۷۹	شورای نظارت بر صدا و سیما	۱۰۱۰۵۰	
(-)						

* عدد منفی داخل پرانتز یعنی منفی

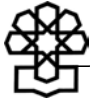
۰/۳	۱۲۶۰۶۵۹	۴۳۰۴۵۰	۸۳۰۲۰۹	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۱۰۱۱۰۰	
۲۲۸				فرهنگستان علوم ایران	۱۰۱۰۲۱	۲۰۴۰۴۵۷
				فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۱۰۱۰۲۲	۳۷۰۳۹۹
				فرهنگستان علوم پزشکی ایران	۱۰۱۰۲۳	۲۴۱۰۸۵۶
				فرهنگستان هنر	۱۰۱۰۳۳	
				بنیاد ایران‌شناسی	۱۰۱۰۲۸	
۱۵	۱۰۸۱۷	۳۸۵	۱۰۴۳۲	شورای نظارت بر صدا و سیما	۱۰۱۰۵۰	
/						



(میلیون ریال)

۱۰۱۱۰۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	۱۲۶۰۶۲	۶۴۰۶۲	۶۵۰۴۷۵	۱۲۹۵۳۷	۱۰۲/۷
۱۰۱۰۲۱	فرهنگستان علوم ایران	۱۳۸۹۲	۱۱۷۲۳	۶۵۰	۱۲۳۷۳	۸۹
۱۰۱۰۲۲	فرهنگستان زبان و ادب فارسی	۱۸۰۸۵	۱۲۸۱۱	۱۳۸۰	۱۴۱۹۱	۷۸/۴
۱۰۱۰۲۳	فرهنگستان علوم پزشکی ایران	۱۱۳۲۹	۹۱۳۵	۴۰۰	۹۵۳۵	۸۴/۱
۱۰۱۰۳۳	فرهنگستان هنر	۱۲۵۶۵	۱۱۳۶۸	۲۱۰۰	۱۳۴۶۸	۱۰۷/۱
۱۰۱۰۲۸	بنیاد ایران‌شناسی	۱۷۷۹۱	۱۲۴۱۲	۲۳۰۰۰	۳۵۴۱۲	۱۹۹
۱۰۱۰۵۰	شورای نظارت بر صدا و سیما	۲۱۱۴	۱۳۲۰	۴۹۰	۱۸۱۰	۸۵/۶
						/

رشد اعتبارات این دستگاه‌ها از یک سیر منطقی تبعیت نمی‌کنند. اعتبارات فرهنگستان‌های زیرمجموعه نهاد ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۴ بیش از دو برابر شدند. اما در لایحه بودجه ۱۳۸۵ اندکی کاهش یافته‌اند. در سال ۱۳۸۴ میزان اعتبار سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران حتی ۱ درصد افزایش نیافته است. لیکن در لایحه بودجه ۱۳۸۵ برای آن رشدی ۳۰ درصدی در نظر گرفته شده است. نگاهی به تفریغ



اعتبارات این دستگاه‌ها نیز نشان می‌دهد که اعتبارات این دستگاه‌ها نیز سیر منطقی ندارد. در حالی که بیش‌تر دستگاه‌های فرهنگی زیرمجموعه این نهاد در سال ۱۳۸۳، حدود ۸۰ درصد اعتبارات مصوب خود را دریافت کرده‌اند، فرهنگستان هنر و بنیاد ایران‌شناسی بیش‌تر از اعتبار مصوب خود دریافتی داشتند. لازم به ذکر است که فرهنگستان‌های ذیل نهاد ریاست جمهوری از آیین‌نامه مقررات مالی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی تبعیت می‌کنند و اعتبارات هزینه نشده آن‌ها به خزانه باز نمی‌گردد و می‌توانند آن‌ها را در سال بعد هزینه کنند، به علاوه شمول آن‌ها در ماده (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه هنوز در دست بررسی است، در صورت تصویب این امر پیشنهاد می‌گردد



:

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور (۱۷): تصویری از اعتبارات
دستگاه‌های فرهنگی وابسته به نهاد ریاست جمهوری
Report Title: A View on Budget Bill 1385, the Outlays of the
Cabinet Office

: مطالعات فرهنگی

: بهمن مشکینی، زهرا تشکر

: فاطمه موسوی، شهناز رجبی

—:

: کمیسیون فرهنگی

:

۱. بودجه فرهنگی (Cultural Budget)

۲. لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ (The Budget Bill 1385)

:

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۸۵

۲. قانون بودجه ۱۳۸۴

۳. گزارش‌های تفریح بودجه سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۲